

CENTAR ZA INDUSTRIJSKE ODNOSI

11000 Beograd, Bulevar oslobođenja 106; Majke Jevrosime 15;
PIB 102815864; tekući račun: 160-402514-87
telefon: (+381 11) 218-00-40, mobilni: (+381 64) 64-83-209, (+381 64) 64-83-203
e-mail: darkogaga@eunet.rs; industrijski.odnosi@gmail.com; bturajlic@yahoo.com

CENTAR ZA INDUSTRIJSKE ODNOSI

Osnivanje i prvi koraci

Centar je osnovan 21.03.2003. godine od strane grupe nezavisnih eksperata i aktivista sindikata, kao nezavisna ekspertska organizacija koja ima za cilj afirmaciju vrednosti socijalne demokratije, socijalnog partnerstva, uspostavljanja i trajnog održavanja industrijskog i socijalnog mira i posebnog značaja ovih vrednosti u procesu tranzicije.

Osnivanje Centra bio je odgovor na rastuću potrebu uspostavljanja industrijskih odnosa na novim, demokratskim, humanističkim osnovama, na temeljima civilizacijskih dostignuća i vrednosti Evrope i sveta, zajedničkih interesa i odgovornosti političkih vlasti, sindikata i poslodavaca kao socijalnih partnera.

Svi sadržaji i oblici aktivnosti Centra temelje se na uverenju da su ljudski resursi ključna pokretačka snaga ekonomskog i tehnološkog razvoja društva, te da su u tom smislu ključni i najefikasniji instrumenti svih socijalnih partnera znanje i informacije, što podrazumeva organizovan, sistematski rad na podizanju nivoa obrazovanja aktera industrijskih odnosa i na stručnom i naučnom utemeljenju njihovih stavova i aktivnosti.

U proteklom periodu stalno se povećavao broj saradničkih sindikata, poslovdstava i službi za ljudske resurse preduzeća, javnih institucija i pojedinaca koji su sarađivali sa Centrom i koristili obrazovne, stručne i druge usluge Centra.

Ciljevi delovanja Centra

Od osnivanja, delovanje Centra za industrijske odnose je usmereno na ostvarivanje sledećih ciljeva:

- afirmacija vrednosti i značaja socijalne demokratije za razvoj demokratskog, otvorenog društva;
- aktivno učešće u procesu uspostavljanja pravnog okvira, mehanizama i prakse demokratskih industrijskih odnosa;
- pokretanje inicijativa i stručna podrška inicijativama socijalnih partnera u funkciji unapređivanja mehanizama kolektivnog pregovaranja, socijalnog dijaloga;
- podizanje kapaciteta i motivacije socijalnih partnera da sprečavaju industrijske i socijalne konflikte i da na miran način rešavaju sporna pitanja;
- javna promocija međunarodnih političko – pravnih standarda u oblasti industrijskih odnosa;
- doprinos procesu evropskih integracija Srbije.

Pitanja kojima se bavi Centar

Polazeći od svoje misije i ciljeva, kao i aktuelnog stanja u oblasti industrijskih odnosa u Srbiji, uočenih potreba aktera industrijskih odnosa, problema i otvorenih pitanja koja se najčešće uočavaju u ovoj oblasti, aktivnost Centra je, pre svega, usmerena na sledeća pitanja:

- radna, ekonomska i socijalna prava, kao deo ljudskih prava, uslovi i pretpostavke za njihovo ostvarivanje;
- uticaj društvenog okruženja na razvoj industrijskih odnosa;

CENTAR ZA INDUSTRIJSKE ODNOSI

11000 Beograd, Bulevar oslobođenja 106; Majke Jevrosime 15;
PIB 102815864; tekući račun: 160-402514-87
telefon: (+381 11) 218-00-40, mobilni: (+381 64) 64-83-209, (+381 64) 64-83-203
e-mail: darkogaga@eunet.rs; industrijski.odnosi@gmail.com; bturajlic@yahoo.com

- zaposlenost, zapošljavanje, fleksibilni modeli zapošljavanja, prava nezaposlenih;
- zaštita i zdravlje na radu;
- principi i sadržaj odnosa aktera industrijskih odnosa;
- prava zaposlenih na informisanje, konsultovanje i saodlučivanje;
- kolektivno pregovaranje;
- socijalni dijalog;
- mirno rešavanje radnih sporova;
- upravljanje industrijskim i socijalnim konfliktima;
- unapređivanje bezbednosti i zdravlja na radu;
- uspostavljanje i razvoj službi za ljudske resurse u preduzećima;
- sindikati - osnovni principi organizovanja, izvori društvene moći, odnosi sa drugim socijalnim akterima, odnosi sa političkim strankama, društvena uloga i funkcije u savremenom dobu;
- poslodavačke organizacije - društvena uloga i funkcije, principi organizovanja, sadržaj rada, odnosi sa dugim socijalnim partnerima;
- društveno odgovoreno poslovanje, korporativna kultura;
- međunarodni političko pravni standardi u oblasti radnih, ekonomskih, socijalnih i sindikalnih prava i njihova primena u zakonodavstvu i praksi naše zemlje;
- druga pitanja, koja su funkcionalno povezana sa industrijskim odnosima.

Značajniji projekti koje je u proteklom periodu realizovao Centar samostalno ili u saradnji sa drugim organizacijama

- „Uspostavljanje i razvoj socijalnog dijaloga u zemljama Jugoistočne Evrope“, komparativna studija, u saradnji sa Evropskom Trening Fondacijom iz Torina, 2002. godine;
- „Uspostavljanje i razvoj socijalnog dijaloga u lokalnoj zajednici – u Nišu“, zajedno sa Centrom za ljudska prava iz Niša, 2004/2005. godine;
- „Osnivanje i vođenje malog biznisa“, Projekat zajedno sa Višom tekstilno tehničkom školom i Asociacijom slobodnih i nezavisnih sindikata, 2006. godine;
- Istraživanje i obrazovni program u funkciji razvoja korporativne kulture i društveno odgovornog poslovanja u Preduzeću „Transportšped“, sukcesivno 2005. i 2007. godine;
- „Uspostavljanje i razvoj funkcije i službe za ljudske resurse u preduzećima 2007. i 2008. godine:
 - „Energoprojekt“, Beograd;
 - „Vojvodinašped“, Novi Sad;
 - „Telefonija“, Beograd;
 - „Veľefarm“, Beograd;
- „Uspostavljanje i razvoj socijalnog dijaloga u lokalnoj zajednici – u Nišu“ 2005. godine;
- Okrugli sto i empirijsko istraživanje na temu „Industrijski konflikti u Srbiji“ u saradnji sa Middlesex University, London;
- „Priručnik za mirno rešavanje radnih sporova“ za potrebe Agencije za mirno rešavanje radnih sporova;
- Sistematski program sindikalnog obrazovanja za aktiviste svih sindikata u regionu Novog Pazara, 2008. i 2009. godine;
- Projekat - Informativno-dokumentarni serijal „Gde su naše plate“, finansiran od strane Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije i Grada Beograda, 01.12.2015. – 31.03.2016. godine;
- Projekat – Informatičke tehnologije u ostvarivanju jednakosti osoba sa invaliditetom, finansiran od strane Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Republike Srbije od 22.06.2016 do 22.09.2016. godine;

CENTAR ZA INDUSTRIJSKE ODNOSE

11000 Beograd, Bulevar oslobođenja 106; Majke Jevrosime 15;
PIB 102815864; tekući račun: 160-402514-87
telefon: (+381 11) 218-00-40, mobilni: (+381 64) 64-83-209, (+381 64) 64-83-203
e-mail: darkogaga@eunet.rs; industrijski.odnosi@gmail.com; bturajlic@yahoo.com

- Projekat - Obuka i podizanje kapaciteta osoba sa invaliditetom u funkciji unapređivanja njihove ekonomske samostalnosti i socijalne inkluzije, finansiran od strane Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Republike Srbije od 17.02.2017. do 17.05.2017. godine.

Obrazovna aktivnost Centra

U saradnji sa sindikatima, preduzećima i ustanovama, javnim institucijama, Centar je razvio čitav niz obrazovnih oblika i aktivnosti, među kojima su od posebnog značaja:

1. Sindikalna škola

Ciljevi:

Sindikalna škola, kao novi, trajni, sistematski, dugoročni oblik sindikalnog obrazovanja, usmerena je na ostvarivanje sledećih ciljeva:

- afirmisanje potrebe i značaja sindikalnog obrazovanja u celini;
- unapređivanje postojećeg koncepta i prakse sindikalnog obrazovanja;
- podsticanje sindikata da se trajno, sistematski bave ovim pitanjima;
- podizanje postojećih programa i oblika sindikalnog obrazovanja na viši nivo, čineći ih sistematičnijim i efikasnijim;
- omogućavanje aktivistima sindikata da steknu viši nivo sindikalnog obrazovanja i osposobljenosti za organizovanje i vođenje sindikalnih aktivnosti;
- podsticanje i priprema sindikalnih aktivista da se trajno, sistematski samoobrazuju u oblastima od značaja za sindikalni rad;
- aktivno učestvovanje u kreiranju i realizaciji osnovnog - početnog nivoa sindikalnog obrazovanja;
- kroz formu instruktorskog rada, osposobljavanje članova sindikata da se bave sindikalnim radom.

Program:

Program Sindikalne škole obuhvata sledeće osnovne programske celine:

- industrijsko, građansko društvo, njegovi akteri, svet rada, sindikati;
- društvena uloga, funkcije i osnovni principi organizovanja sindikata;
- participacija zaposlenih u procesu odlučivanja u preduzeću;
- industrijski konflikti, štrajkovi, lock-out;
- metode mirnog rešavanja radnih sporova;
- socijalni dijalog;
- sindikati i politika;
- međunarodna sindikalna saradnja i međunarodna saradnja u oblasti rada;
- sindikati u Srbiji – stanje, akteri, principi međusobnih odnosa.

CENTAR ZA INDUSTRIJSKE ODNOSI

11000 Beograd, Bulevar oslobođenja 106; Majke Jevrosime 15;
PIB 102815864; tekući račun: 160-402514-87
telefon: (+381 11) 218-00-40, mobilni: (+381 64) 64-83-209, (+381 64) 64-83-203
e-mail: darkogaga@eunet.rs; industrijski.odnosi@gmail.com; bturajlic@yahoo.com

2. Akademija za socijalnu demokratiju – „Sindikalna akademija“

Visok nivo obrazovanja u oblasti industrijskih odnosa.

Namenjena je Rukovodstvu Sindikata, kao i svim drugim zainteresovanim licima, koja imaju predznanje iz oblasti industrijskih odnosa.

Ciljevi Akademije su da:

- podstakne i pripremi sve aktere industrijskih odnosa da se trajno, sistematski samoobrazuju u oblastima od značaja za industrijske odnose i socijalnu demokratiju;
- u javnosti trajno sistematski šire moralne i društvene vrednosti socijalne demokratije.

Program rada Akademije za socijalnu demokratiju:

1. Industrijsko, građansko društvo, njegovi akteri, industrijski odnosi, svet rada
2. Ljudske slobode i prava
3. Svet rada, sindikati, nastanak razvoj, trajne vrednosti
4. Sindikati i drugi akteri industrijskih odnosa
5. Društvena uloga, funkcije i osnovni principi organizovanja sindikata
6. Participacija zaposlenih u procesu odlučivanja u preduzeću
7. Ekonomsko obrazovanje za sindikalno delovanje
8. Pravni okviri delovanja sindikata i zaštite interesa zaposlenih
9. Kolektivno pregovaranje, kolektivni ugovori
10. Industrijski konflikti, štrajkovi, lok-aut
11. Metode mirnog rešavanja radnih sporova
12. Socijalni dijalog
13. Javnost rada sindikata, odnosi sa medijima, političkim strankama, uticaj na javno mnjenje
14. Sindikati i politika
15. Međunarodna saradnja i međunarodne organizacije u oblasti industrijskih odnosa
16. Uspostavljanje socijalne demokratije u zemljama tranzicije
17. Industrijski odnosi i socijalna demokratija u Srbiji - stanje i perspektive - završna rasprava

3. Škola bezbednosti i zdravlja na radu

Bezbednost i zdravlje na radu čine danas neophodnu komponentu ekonomskog i tehnološkog razvoja svakog društva. Sva tehnološki i ekonomski razvijena društva, istovremeno su i društva sa visokim stepenom razvijenosti bezbednosti na radu. To se ogleda kroz humano uređivanje mikro radne sredine, razvoj tzv. „humanih tehnologija“, koje sve više isključuju one poslove koji na dugi rok ugrožavaju zdravlje i radnu sposobnost zaposlenih, ulaganje u opremu i zaštitna sredstva, koja štite zaposlenog od štetnih uticaja u procesu rada, uspostavljanjem tehničkih standarda i usvajanjem odgovarajućih zakona u ovoj oblasti.

To podrazumeva i stav da ulaganja u bezbednost i zdravlje na radu nisu samo trošak, već investicija, koja je sastavni deo strategije održivog razvoja, investicija koja se višestruko vraća svim akterima – državi, poslodavcima i zaposlenima.

Važnu komponentu ove investicije predstavlja podizanje nivoa svesti i odgovornosti svih aktera o pojedinačnoj i zajedničkoj odgovornosti za uspostavljanje i razvoj pravnog poretka i prakse bezbednosti i zdravlja na radu. Sastavni deo tog procesa je obrazovanje svih aktera u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i osposobljavanje svakoga od njih pojedinačno i zajedno da odgovorno obave svoju ulogu i zadatke u ovoj oblasti.

CENTAR ZA INDUSTRIJSKE ODNOSI

11000 Beograd, Bulevar oslobođenja 106; Majke Jevrosime 15;
PIB 102815864; tekući račun: 160-402514-87
telefon: (+381 11) 218-00-40, mobilni: (+381 64) 64-83-209, (+381 64) 64-83-203
e-mail: darkogaga@eunet.rs; industrijski.odnosi@gmail.com; bturajlic@yahoo.com

Ciljevi:

Kroz realizaciju programa trebalo bi da se ostvare sledeći ciljevi:

- afirmacija značaja bezbednosti i zdravlja na radu sa stanovišta dugoročnog očuvanja zdravlja, radne i životne sposobnosti zaposlenih;
- ukazivanje na ekonomske aspekte bezbednosti i zdravlja na radu;
- podsticanje novog, strateškog pristupa bezbednosti i zdravlju na radu, kao delu strategije održivog razvoja svakog preduzeća i nacionalne ekonomije u celini;
- da doprinese da se jasno podele nadležnosti i odgovornosti svih aktera u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
- da se akteri industrijskih odnosa, pre svega, poslodavci i sindikati osposobe, odnosno steknu neophodna znanja za uspešno, kompetentno delovanje na planu razvoja sistema bezbednosti i zdravlja na radu;
- podsticanje trajne, sistematske aktivnosti na ovom planu.

Program:

Da bi se ostvarili planirani ciljevi Škole, program rada obuhvatiće sledeće grupe pitanja:

- međunarodni standardi u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
- dokumenti i praksa EU u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
- zakonodavstvo, dokumenti i strategija Srbije u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
- praksa bezbednosti i zdravlja na radu;
- uloga sindikata u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

U tom smislu, Program Škole obuhvatiće sledeće teme:

1. Strategija bezbednosti i zdravlja na radu u Republici Srbiji za period 2009-2012. godine („Službeni glasnik RS“ br. 32/09);
2. Akcioni plan za sprovođenje strategije bezbednosti i zdravlja na radu u Republici Srbiji za period 2009-2012. godine („Službeni glasnik RS“ br. 3/10);
3. Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu („Službeni glasnik RS“ br. 10/06)
 - obaveze i odgovornosti poslodavca;
 - prava i obaveze zaposlenih;
 - organizovanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu;
 - predstavnik zaposlenih za bezbednost i zdravlje na radu;
4. Pravilnik o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini („Službeni glasnik RS“ br. 72/06 i 84/06);
 - osnovni elementi procene rizika;
 - metodologija procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini;
5. akt o proceni rizika i radionica za praktičnu obradu izabranih radnih mesta;
6. usklađenost sistema bezbednosti i zdravlja na radu u Republici Srbiji sa propisima EU;
7. psihosocijalni faktori rizika na radnom mestu – prepoznavanje i prevencija;
8. sprečavanje zlostavljanja na radu – mobinga;
9. zakonska regulativa u prevenciji psihoaktivnih supstanci na radnom mestu.

CENTAR ZA INDUSTRIJSKE ODNOSE

11000 Beograd, Bulevar oslobođenja 106; Majke Jevrosime 15;
PIB 102815864; tekući račun: 160-402514-87
telefon: (+381 11) 218-00-40, mobilni: (+381 64) 64-83-209, (+381 64) 64-83-203
e-mail: darkogaga@eunet.rs; industrijski.odnosi@gmail.com; bturajlic@yahoo.com

4. **Seminari**

Centar organizuje dve vrste seminara: (1) seminare koji polaznicima pružaju osnovna znanja o materiji koja je predmet seminara, što ih osposobljava za uspešniji sindikalni rad i dalje sindikalno obrazovanje i (2) seminare za funkcionere sindikata i menadžere u oblasti radnih odnosa, upravljanja ljudskim resursima, koji već imaju određeno znanje i iskustvo u oblasti industrijskih odnosa, u funkciji podizanja nivoa njihovog obrazovanja u ovoj oblasti i osposobljavanja za obavljanje zahtevnijih zadataka i funkcija u ovoj oblasti.

U tom smislu, polazeći od zahteva svojih poslovnih partnera, kao i ukupne ocene stanja i zahteva u ovoj oblasti Centar organizuje seminare na sledeće teme:

- društvena uloga i funkcije sindikata;
- metode sindikalne borbe;
- unapređivanje međuljudskih odnosa u preduzeću;
- razvoj ljudskih resursa u preduzeću;
- kolektivno pregovaranje;
- industrijski konflikti, štrajkovi, lock-out;
- mirne metode rešavanja radnih sporova;
- strategije prepoznavanja i sprečavanja zlostavljanja na radu - mobinga;
- bezbednost i zdravlje na radu;
- javna komunikacija aktera industrijskih odnosa;
- sindikati i politika;
- pokretanje sopstvenog biznisa;
- samozapošljavanje, fleksibilni modeli zapošljavanja;
- druge teme, prema specifičnim zahtevima naručioca.

Sadržaj, obim, dužina trajanja, način realizacije svih obrazovnih programa, konkretno se dogovara, odnosno prilagođava specifičnim potrebama i zahtevima naručioca.

Na svim obrazovnim programima, polaznici dobijaju odgovarajuću literature, koja im omogućava da uspešnije savladaju program i da steknu širi uvid u pitanja kojima se bavi konkretni obrazovni program.

Polaznici svih obrazovnih programa dobijaju sertifikat o uspešnom pohađanju određenog obrazovnog programa.

Primenjena istraživanja, studije i projekti

Na osnovu zahteva naručilaca, Centar uspešno realizuje projekte, studije i primenjena istraživanja iz sledećih oblasti:

- stavovi zaposlenih o značajnim pitanjima poslovne i razvojne politike preduzeća i ustanova;
- uspostavljanje i razvoj funkcije i službe ljudskih resursa;
- uspostavljanje i razvoj socijalnog dijaloga u lokalnoj zajednici;
- uspostavljanje i funkcionisanje saveta zaposlenih u preduzeću;
- projekti, studije i istraživanja o drugim, srodnim pitanjima.

CENTAR ZA INDUSTRIJSKE ODNOSI

11000 Beograd, Bulevar oslobođenja 106; Majke Jevrosime 15;
PIB 102815864; tekući račun: 160-402514-87
telefon: (+381 11) 218-00-40, mobilni: (+381 64) 64-83-209, (+381 64) 64-83-203
e-mail: darkogaga@eunet.rs; industrijski.odnosi@gmail.com; bturajlic@yahoo.com

Izdavačka delatnost

U okviru svoje ukupne aktivnosti Centar odgovarajuću pažnju poklanja i izdavačkoj aktivnosti. U izdanju Centra objavljene su sledeće publikacije:

1. „Priručnik za obrazovanje u oblasti industrijskih odnosa“;
2. „Sindikalni rečnik“;
3. Studija „Svet rada – stari izazovi u novom dobu“;
4. „Enciklopedija industrijskih odnosa“.

Kontakt podaci:

Adresa: Majke Jevrosime 15, 11000 Beograd, Srbija

Telefoni: 011-218-00-40; 063-364-464; 064-6483-209 (Darko Marinković);
064 6483-203 (Bojana Vignjević)

e-mail: darkogaga@eunet.rs; industrijski.odnosi@gmail.com; bturajlic@yahoo.com